

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (Hermine es. kir. fhnő febr. 13kán Bécsben elhunyt; kinevezések; magyar tudós társaságra új hagyomány; magyar gazdasági egyesület a szőlőművelés és gyümölcsnemesítés tárgyában; a Pestmegye pártfogása alatt álló hazai első takarékpénztárból kölesön mi feltétek alatt adatik jövőre? *Arvamegye* (sérelem a gyölesostótok kereskedése ügyében, papi javak világiasítása, nemzeti színházra tett országgyűlési ajánlat behajtásának sürgetése, megyei levelezések); *Gömörmege* (a dunabalti vasút szorgalmaztatása; Mátyás emlékszóbrára adakozások; Békésben örvendetes jelenet a fenyítő ügyre nézve; Országgyűlési hírek Erdélyből; Oláhország (tartománygyűlés megnyitása 's a t.) Portugália (politikai mozgalmak 's a t.) Spanyolország (folytonos ingerültség a cortesben a ministerség ellen; 's a t.) Franczisország (Vélemény a kamrák 's kormány mostani állásáról.) Anglia (parlamentnyitás; trónbeszéd; Buckingham hg helyét a ministerségben Buccleuch hg foglalta el; ne függjete a külföldtől) adatok a porosz király idötöltéséről; 's a t.) Törökország (egyezkedések és kibékülés; 's a t.) Oroszország (az egyházi javak világiasításnak) Dánia (Orla Lehmann 's a sajtó ügye Külföldi elegendő.Értesítő.

Magyarország és Erdély.

Bécs, febr. 10kén: Tegnap ő es. kir. fensége Hermine fhnő láza a bőr-ötlet erős kitérése mellett késő estig nöten nőtt 's csak reggel felé volt némi nyugalma a magas betegnek. — Febr. 11kén: A' láz tegnap mérsékelt vala; azonban a' szokott esti nehezebbülés alatt még jobban fejték ki a' bőrötlet gyakrani kiköpések kíséretében. Csak hajnal felé szünt meg némileg a' láz 's nyugalom állt elő. — Február 12kén: Tegnap a' láz minden azt kísérő bajjaival együtt egész nap mérsékelt 's a' közönséges esti nehezülés a' szokott-nál rövidebb 's gyöngébb volt, melly reggel felé némely eldöntő (kritischen) jelenséggel végződött. A' magas beteg koronként alhatott. A' bőrötlet folyvást tartott. Február 13án: A' tegnap mutatkozott eldöntő jelenségek nem tartanak sokáig. A' szokott esti nehezebbülés előbb és erősebben állt be mint az előtti napon és tartott egészen ma reggelig; az éj igen nyugtalan vala. A' bőrötlet szokott módon lefolyt, de az életerők fogyának 's a' láz idegszerű jellemet ölte. Dr. Virer, Dr. Türkheim, Dr. Raimann. — Azon tudósítás következtében, hogy Hermine fhnő megbetegült ő es. kir. fensége Mária Dorothea nádorunk ő fensége hitvese Bécsbe f. hó 10kén délután az udvarban megérkezett.

Ezen orvosi tudósítás után súlyosbulni kezdett a' láz, újra ideges jellemek mutatkoznak az életerők folyvásti csökkentével 's azonnapi, azaz 13kán délután 2 óra felé rögtön bérulás közben eltűnt egyszerre a' bőrötlet 's 4 órakor délután a' jelenlevő fenséges család tagjai legnagyobb fájdalomra elhunyt **Hermine es. kir. főhgasszony ő fensége.** E' váratlan vesztésében mily méltó bánat lepte meg az egész fels. országgló 's főleg a' fenséges nádori főhg házat, mellynek, az élet tavaszán dicsőült főhgasszony mindenkitől szinte bálványzásti hódolattal tisztelt őrangyala volt, azt főleg Magyarország, melly a' korán hamvadónak fens. atyjában közel felszázados nádorát szeretve tiszteli 's így keservének legnagyobb osztályosa, — legmélyebben érzi, békét ohajtván a' hamar sirba szállt hamvoknak 's magasztos enyhet a' Mindenható-tól a' bűgöryesztett fens. Családnak!

Ő es. 's ap. kir. fels. Markovics József roznói kanonokot beheli apáttá, Steinhäuser Antal kun-szent-mártoni plébánost tyultai apáttá, Fejér János nyugalmazott plébánosok intézetbeli előljárót egri főkáptalani tiszteletbeli kanonokká, Borbola Miklós nagyváradi egyesült-görög székes-egyházi örkanonokot éneklőkanonokká 's helyébe Erdélyi Vazul iskoláskanonokot örkanonokká, továbbá Kiss Miklós somogy megyei tiszteletbeli aljegyzőt a' m. k. h. tan. tiszt. fogalmazójává mélt. legkegy. kinevezni.

Magyar tudós társaság. F. évi januárban meghalálozott Krumbholz János Sámuel, Apponyi Antal és József grófok pénztárügyelője, Pozsonyban nov. 24kén 1841. kelt végintézete erejével a' m. tud. társaság pénzalapja nevelésére 400 pengő forintot hagyott. Az elnök rendelkezéséből Pesten, febr. 15. 1842. Dr. Schedel F. titoknok.

(Magyar gazdasági egyesület.) A' szőlőművelési szakosztály helybeli tagjai nm. Ürményi Ferenc vbtt. ur ő exoja elnöksége alatt mult hó 13kán ülést tartván, mindenk előtt az iránt tanácskoztak: mi módon lehetne országos szőlőiskolában olly pincesz 's hajlékot felépíteni, melly nemcsak a' szőlőműveléssel összekötött célokra megfelelő alkalmakat foglalja magában, hanem egyszersmind azon kitűnő jó hírnek 's véleménynek megfelelően, mellyet korán elhunyt alapítója, Schamsz ur munkássága által ugyszólván Európaszerte gerjesztett? mert noha egyes hazafiak és ügybarátok e' célra készpénzben már 400 pengő forintnál többet, 's nem megvetendő mennyiségű építészereket ajánlottak; még is azon 4000 pengő forintból, mibe terv szerint egy egyszerű diszes hajlék kerülne, sokkal több hiányzik, mint a' mit a' m. gazd. egy. csekély vagyoni tehetsége 's az iránta mutatózó, földmivelő hazánkat épen nem a' legkedvezőbbben jellemző — gyöngé részvét mellett e' célra áldozhatik. A' legszívesb köszönet szavaztatván tehát mindazoknak, kik eddigelő erre hazafiúi segédkezéseket nyújtának *) határozatott egyszersmind, hogy az ügybarátok a' nyilvános lapok útján hazafiúi adakozás végett szólíttassanak fel

*) Eddigi adakozások az orsz. szőlőiskolában építendő pinczére és hajlékra készpénzben: Andrassy György gr. 25 fr., Batthyáni Kázmér gr. 5 ar., Batthyáni Lajos gr. 20 fr., Bezerédj Ist. 5 fr., Csapó Dániel 20 fr., Csekonics János 20 fr., Czindery László 20 fr., Festetics Ágoston 10 fr., Forgács Lajos gr. 2 ar., Károlyi György gr. 25 fr., Károlyi Lajos gr. 25 fr., Lumnitzer József 5 fr., Marczibányi Lajos 10 fr., Oreczy György b. 20 fr., Rosty Albert 10 fr., Szapáry József gr. 10 fr., Széchenyi István gr. 20 fr., Szerencsy István k. személynök 4 ar. Teleki Sámuel gr. 15 fr., Trsztyánszky Istv. 10 fr., Ürményi Fer. vbtt. 25 fr., Valaszky Ján. 5 fr., Vigiázó Ant. 10 fr., id. Zeyk Dán. 6 fr., Zichy Mik. gr. 50 fr., Zichy Ödön 25 fr. Építészereket ajánlottak: Batthyáni Fülöp hg 30 ezer faltéglát és 10 ezer eszerépszindelyt, Buda főváros 10 ezer faltéglát és Zichy Miklós gr. minden márványt, mi az épületre megkívántatik.

még egyszer, nehogy ezen intézet, mellyet a' legmiveltebb bortermesztő országok, mint magában egyetlen magasztalnak, szükkeblőségünk 's hanyagságunk miatt számos egyéb intézetünk szomorító példája szerint 's nemzeti büszkeségünk nem kis gúnyára ismét tönkre jusson. Ugyanez ülésben határozá el a' szakosztály, hogy a' gazdaközönség előtt már dicséretesen ismértetes és sok tapasztalású önologusunk Légrády László ur vezérlete alatt (kit az egyesület legközelebb szőlőigazgatónak 600 pengő fr. évdíjjal végképen megválasztott) vidéki vinczellérek betanítottása már az idén kezdessék meg. Illy vinczellérek sajtó költségükön egyedül az egyesület tagjai küldhetnek, kikre nézve különös figyelemmel lesz a' szakosztály azon körülményre, mikép a' bejelentés sora szerint fölveendő vinczellérek az ország különböző vidékiről legyenek, hogy így az országos szőlőiskolában szerzendő ismeretek és tapasztalások is a' kilépők által a' haza külön tájékán egyenlőn terjesztethessenek 's foganatosíttathassanak. A' hely szükke 's az 5 holdnyi szőlő csekély területe miatt fel még most csak nyolcz illy tanuló vinczellér fogadtatik, kik közül már öt ez évre ki van nevezve, 's így csak három hely üres, mellyekre nézve azon t. cz. tagok, kik magoknak itt vinczellérek ohajtanak nevelni, ne sajnálják becses szándékukat a' szakosztálynak kijelenteni. Szives hálával fogadta végre a' szakosztály buzgó hazánkfiának, id. Zeyk Dániel korm. tanácsos urnak 11 rendbeli erdélyi fajta szőlővesszőküldeményét a' melléje csatolt részletes leirással együtt, 's határozá egyttal, hogy e' szőlőfajok, a' remélhetőleg még később hozzá jövő erdélyi szőlőfajokkal együtt, mint az összes gyűjtemény egyik becses része, az országos szőlőiskolában elkülönözve miveltessenek. Pesten febr. 3. 1842. Török János egyesületi előadó, mint e' szakosztály jegyzője.

(Felhívás honi gyümölcs-tenyésztés ügyében.) A' nemzeti közjólét ama sok ágazatu factorai között, mellyek a' Magy. Gazdasági Egyesületnek minden eszközül 's feladásul jutottak, kitűnő helyet foglal a' gyümölcs-tenyésztés. Felesleg volna itt mind azon szellemi gyönyört 's erkölcsi 's anyagi hasznot, mi abból az összes hazára, mindenk felett pedig a' köznépre háramlik, 's mit előttünk mások már annyiszor 's olly velősen elmondottak, ismételni; felesleg itt mutogatni, hogy Magyarország határi közt alig van pont, melly meg nem teremne a' gyümölcsöt, elég tudnunk azt, hogy mi Magyarok ez ágában az emberi munkásság 's élvezetnek saját hibánkából szegények, a' menthetlen nélkülözés 's az iparkodóbb külföldi rabjai vagyunk, hasonlók ahhoz, ki magát önkéntes éhséggel gyöttri, nem méltók, — ha nem okulunk, — e' földre, mellyet, szomszédink nekünk nem ama csekély jóért irigylenek, mit rajta élvezünk, hanem azon kimeríthetetlen kincsekért, mellyek abban elrejtve vannak, 's mellyeket mi minmagunk 's utódink legnagyobb kárával megbocsáthatatlan hanyagsággal eddig magunktól eltasztánk. Országos érdekünk tartá tehát a' m. gazdasági egyesület egyenes közremunkálása által a' gyümölcs-tenyésztés országoszeri terjesztését 's megkedveltetését előmozdítani 's azon módok között, mellyek által e' közhasznu célra hatni ohajt, első helyen állnak az ország minden részeiben, mind a' fiók-egyesületek által, mind az egyes községek keblében létesítendő kisebb-nagyobb gyümölcsfa-iskolák, mellyekben a' helybeli tanítók által már a' tanuló kisedek a' gyümölcsfa-kezelésre, miveltetésére 's nemesítésére gyakorlatilag oktatandók lennének; esdve 's reménytelve függeszti az egyesület e' részben mindazon világi 's egyházi hatóságokra szeméit, mellyeket a' gondviselés 's közbizodalom a' közjó vezetésére meghívott, 's különösen azon férfiakra, kiket a' nép atyainak nevez! Az ő részvétök 's buzgó közremunkálásuk félig nyert győzelem! A' legsürgetőbb 's legközelebbi feladás azonban jelenleg egy középponti országos gyümölcskert létesítése; de ez olly pénzalapot kíván, mellyet a' zsenge egyesület csekély vagyoni ereje meg nem bír. Ez egyetlen szikla képes volna az egyesületet tartartóztatni megkezdett pályáján, ha korunk egyik hatalmas eszköze az egyesületterő, vagy is a' részvények utja nem kecségtetné azon jobb reményekkel, minőket hasonló alapra tervezett több rendű honi kisebb-nagyobb vállalatunk sikere igazol. A' részvények utja az, mellyen az európai híró 's hatású frauendorfi gyümölcsös kert is Bajorországban létesült 's mellyhez, mint már érintett, hazánkban több mint 400 részvényenyl járultak. Ugyanezen példa nyomán ohajt a' magyar gazdasági egyesület részvények útján sz. k. Pest városa szomszedságában egy nagyobb szerű középponti országos gyümölcskertet alapítani, mellyben minden éghajlatunk alatt tenyésző gyümölcsfa összegyűjtetvén, terjedelmes faiskolák állíttatván egy részről a' fiók-gyümölcsök raktáruval, más részről a' végre szolgáljon, hogy ott kertbarátok magokat a' gyümölcs-tenyésztésben kimiveltessék 's magának onnét akárki is lehető legolecsóbb áron gyümölcsfákat tetszése szerint vászthasson és szerezhessen. Az aláírandó 's csak egyszer és nem többször fizetendő részvényt az egyesület öt forint pengőre határozá, azon kedvezéssel, hogy az aláíró valamint az illető kertészeti szakosztály minden vitaközásiban szabadon részt vehet, ugy egyszersmind mihelyt a' kert eladó oltványokkal 's csemetékkel bír, azokat saját szükességére más vevőkhez képest a' kiszabott ár felírt kapja. 'S így az erkölcsi haszon, mi a' közjó előmozdításából mindnyájunkra egyaránt háramlik, anyagi nyereséggel is levén összekötve, nem méltán táplál-

juk-é azon édes reményt, hogy a két testvérháza minden jó gondolkozásu fia és leánya e kis áldozatot leteendő a' haza oltárára, oly intézet létesítésére, mely egyedül, örökösön 's valóban az övék, 's mellynek czélja e' szeretett hont virágzóbbá, szebbé 's gazdagabbá tenni!! Részvényalírások 's lefizetések elfogadására, 's a' „M. Gazd. egyesület kertészeti szakosztályának“ czime alatti be- küldésére minden rendű egyházi és világi hatóság, egyesületi ügyviselők, fő- egyesületek, és szerkesztőségek hazafui bizodalommal kéretnek. Kelt Pesten a' M. Gazd. egyesület kertészeti 's gyümölcsenyésztési szakosztályának f. é. febr. 9kén tartott üléséből. Török János egyesületi előadó, mint e' szakosz- tály jegyzője.

(A' Pestmegye pártfogása alatt álló hazai első takarékpénztárból kölcsö- nök adatnak.) A) Első helyen, minden másnemű biztosítékok előtt, előre szabályosan megvizsgálandó statuspapírosokra bécsi folyam szerinti ér- tékük 2/3ad része erejéig három hónapra, mely határidő, ha a' statuspapíro- sok becsé ez idő alatt nem csökkent, a' választmány által meghosszabbíthatók. — B) Második helyen, három váltóképes egyed által kiadandó 's előleg a' választ- mány által megvizsgálandó váltólevelekre szinte három hónapra; és ugyanazon nevekre nem több mint tízezer pengő forint erejéig, azaz: ugyan- azon egyed egy, vagy több váltón, még különböző mineműségekben is csak tíz ezer pengő forintig kötelezheti magát a' takarékpénztárnak. Egyegy váltó nem szól- hattöbbből ötezer pengőftál. — C) Harmadik helyen, Pest megye ke- belében fekvő nemesi birtokra, azalábbirt módon kimutatandó becsárnak egy negyedrészre, mint legnagyobb összeg erejéig kötelezvényen azonban csak öt ezer pengő frt állhat. A' választmányhoz intézendő rövid folyamodáshoz, — mellyben a' fölvenni kívánt összeg, és lekötendő nemesi jószág megemlítettnek — e' következő oklevelek melléklendők: 1) Szolgabíró és eskütt által végre- hajtott 's megye peesétje alatt kiadott hiteles ősszeírás, mellyben az in- tézetnek legújabb szabálya szerint az ugynevezett normalis conscriptiótól némil- leg eltérve, — világosan és meghatározottan kitétetendők: a) birtok neve, szomszéd- jai, mostani birtokosai. b) Hányadrészt bírja ennek az ősszeíró? világosan ki- teendvén az ősszeíró: mi adatokból tudja vagy tapasztalta ezt? c) Birási-jog, t. i. osztályos, vagy adományi örökeje a' jószág az ősszeírónak? vagy csak zálog? 's ez utólsó esetben: mennyiben bírja azt, hány év van még hátra? Az ősszeíró arról, hogy az ide tartozó eredeti oklevelek neki előmutattak, az ősszeírás fe- jezésében bizonyoságot teend. d) Holdak száma — még pedig külön a' csak általa- ban megemlített jobbágy-telektől. — Ezen pont, mint a' kölcsönnek majd egyetlen alapja ne bizonytalan tanuvallásokból, hanem, — hol a' tagosztály megtörtént, ana- nak hiteles fölméréséből, — vagy hasonló 's hitelesen fölmért birtok aránya után, — vagy más hiteles 's az ősszeírásban megemlített kútfőkből világosan tétes- sék ki, még pedig a' szántóföldek, kaszálók, erdők holdjai különkülön, — a' le- gelőbből csak úgy 's csak annyi jöhetővén az ősszeírásba, ha és a' mennyi az egészen befejezett tagosztály következtében az ősszeírónak kirekesztőleges birtokában van. e) A' fekvő birtok holdja, így elkülönözve, három helybeli vagy szomszéd birtokos vagy hozzáértő gazdasági tiszték által hit alatt becsültessék meg, 's e- zen becsár. — leszámláltván abból a' netalán betáblázott összeg — fog a' köl- cson mértékeül vétetni. f) Ha a' közbirtokosak közül valakinek birtoka haszon- bérben bírték, hasznos az ősszeírásban a' helyben divatozó haszonbéri sum- má is egy két, vagy több eset hiteles megemlítésével kiténni. g) Az épületek, gazdasági készülétek, marhák, a' kiadandó kölcsön mértékeül nem vétetnek, de azért az ősszeírásba nagyobb bátorság okáért befoglalandók. h) Az is megemlített: van e' az ősszeírónak a' hazában másutt birtoka? 2) Betáblázási bizonyítvány. 3) Perekről a' nagyszombati ker. tábla és Pestmegye pertárnoka által kiadott bi- zonyítványok. — D) Negyedik helyen: a' két kir. városnak népesb utczáin levő 's mind építési mind helyzeti viszonyaira tekintetből a' választmány általi meg- vizsgálatásuk után az intézet bátorságára elfogadható, tűz ellen biztosítva levő háza k r a, — a' szabályosan kimutatandó becsárnak minden tekintet egybevetése után fenmaradandó tiszta egy negyedrészre, — 's egyegy kötelezvényre öt ezer pengő forint erejéig. A' folyamodásokhoz melléklendők: a) Telekbírói hite- les bizonyítvány arról, hogy a' ház a' folyamodó nevére írva 's így szabad rendelkezése alá tartozó tulajdona. b) Hiteles 's a' város meghiteltetett építőmesterei 's a' telekbírói hivatal által kiadott becslel. c) Betáblázási bizonyítvány. d) A' ne- talán régebben betáblázott adósságok kamatai lefizetéséről nyugtatóványok — ha megszerkezhetők — különben a' kamatok a' betáblázott tőkéhez számíttatnak. e) Per- tárnoki bizonyítvány perekről, vagy azok nem létéről. f) Tűzkármentési bizonyít- vány. — E) A' megyében keblezett nagyobb és középpénztárral bíró kiváltóságos község e k n e k, a' lekötendő bátorságnak a' C. 1) alatti pontok szerinti őssze- írás mellett. — F) Olyan szabad mezővárosok keblében 's határában fekvő inga- ta n v a g y o n o k r a, hol a' lakosok javaikat tulajdonosi joggal bírják 's rendes bevallási jegyzőkönyvek vitetnek, ezeknek is a' C) alatti pontok szerinti ősszei- ratása mellett, melly ősszeírásba épületek csak úgy és annyiban számíttatnak, ha és a' mennyi summában tűzkármentesítve vannak, — a' járó és heverő marhák és gazdasá- gi készülétek pedig itt is csak mint bátorságnevelő, de a' kölcsön mértékeül nem vehetők ezek befoglalatandók az ősszeírásba. A' folyamodáshoz melléklendők: a) Az őssze- írás — mint feljebb. b) Bevallási jegyzőkönyv hiteles kivonata, melly mel- lett város peeséte alatt a' folyamodónak tulajdonosi joga, — perektől és folyó végrehajtásoktól, úgy szinte adóbeli és árvtári adósságoktól mentesítve is bi- zonyíttassék. c) Betáblázási bizonyítvány. — G) **Jobbágy-kölcsön.** Job- bágykölcsönök csak az intézet szabaddal rendelkező álló t a r t a l é k p é n z t á r b ó l 's csak ennek erejéig adatnak; még pedig az 1836: 4dik törv. czikk. 7dik §-ának b) pontja alatt országosan elrendelt telekkönyvek életbe hozataláig, a' job- bágy-kölcsönök illy szabályok mellett rendeltetnek el: I) Egy jó magaviseletét és takarékos létét hitelesen kimutató jobbágy, első helyeni betáblázatására, hat évre az alábbirt oklevelekkel hitelesen kimutatandó, 's minden adósságtól 's köz- terhektől tiszta fekvő értéke becsárának egy negyedrészre erejéig, a' jobbágy fekvő értékéhez a' törvényben meghatározott jobbágyi állományon kívül a' szőlők és az 1836. 6. t. czikk. 1s §-a értelmében megváltott irtások, a' zselléreknél pe- dig a' szerzeményföldek, szőlők, irtások számíttatván. II) A' kölcsön hat év alatt fizettetik részletesen vissza, így: 1s évben csak a' kamat fizettetik. 2dik évben a' kölcsönnek egy tizedrésze. 3dik évben a' kölcsön két tizedrésze, 4ik év- ben szinte két tizedrésze, 5dik évben szinte két tizedrésze, végre 6ik és az utólsó évben három tizedrésze mindenkor a' részletes visszafizetés és illető kamataival egy- gyütt. III) A' kamat félévénként fizettetik. IV) Ha kötelezésének akár a' félévi kamat, akár a' részletes visszafizetésben egyszer nem felelne meg, a' nála levő kölcsön azonnal felmondottnak tekintetik, 's rajta kamataival együtt szóbeliper- rel, rögtönös végrehajtás és árverés útján megvétetik. Ugyanez történik V) Ak- kor is, midőn a' jobbágy a' közterhek lerovásában késedelmesnek tapasztaltatik. VI) A' kötelezvényt házastársa, vagy ha árvák vannak, azok nevében az árvák atyja is aláírni tartozik. A' jobbágy kölcsön é r t i f o l y a m o d á s o k h o z melléklendők: a) Az 1s pont alatt leirt fekvő javaknak — szolgabíró és eskütt által három, hit alatt kihallgatott tanu előadása után végrehajtott 's megyei peesét alatt kiadott ősszeírás, mellyben ugyanazon tanuk által meghatár-

zandó becsár is, még pedig nem általában, hanem hold vagy darab számra vilá- gosan tétessek ki. Épületek csak úgy és annyiban számíttatnak az ősszeíróndó bátorsághoz, ha és a' mennyi summában tűzkármentesítve volnának. Járó és he- verő marhák, gazdasági készülétek a' bátorságot nevelik ugyan és így az ősszei- rásba befoglalhatók, de a' kölcsön mértékeül nem vétetnek. b) Ha a' hely- ségben jobbágytelkek örök áron el- vagy haszonbérbe adtak volna, ilyen örök vagy haszonbérbe adási egykét, vagy több eset az előjárók által kiadandó 's a' földesuraság által meghitelesítendő bizonyítványokkal mutattassék elő. c) Az elő- járóság által kiadandó 's a' földesuraság által meghitelesítendő bizonyítvány arról: 1) Hogy a' folyamodó, — ha több testvérei vannak, azokkal megosztott 's maga gazdája. 2) Hogy adósságoktól, perektől 's függő végrehajtásoktól szabad, az árvák pénztárának nem adósa, adaját leróta. Ezen bizonyítvány a' pénztár- tól a' kölcsön-felvételek nyereendő szokott kölcsönzési ivre rövid foglalathat rá- írva, minden részletes fizetésekor megújíttassék, különben a' IVdik pont alatti eset áll elő. d) Megyei levéltárnoki betáblázási bizonyítvány. A' január 9dik és 23dik napjain tartott egyesületi közgyűlések rendelkezéséből. Pesten január 30kán 1842. Fáy András m. k. segédigazgató. Szalay József, m. k. intézet jegyzője.

† (Hiv. közlemény Mátyás kir. emlékszobra ügyében.) (Vége.) Hoblik Márton főügyvéd Veröczén 37 fr., Halász Kálmán tb. Pestből 64 fr., Huszár Ferencz fősz- bíró Komár. 24 fr., Heufel János 25 fr., Horváth Simon kir. tan. 36 fr., Hajnik Pál tb. Pesten 58 fr., Haller Sándor gróf 10 fr., Hrobnyi János tb. Zólyombul 25 fr., Hajdukerület részéről 7 f. 36 kr., de ez még nincs befizetve, Jozics Mát. Zombor- bul 57 fr. 20 kr., Inczedy György 25 fr., Illésy János kun-kapitány 151 fr. 37 kr., Jakab Mihály tb. Biharból 5 fr. 20 kr., Jeszenák János báró 22 fr., Kis László tb. (balásfalvi) Pestről 60 fr., Kaszap Mihály főjegyző Csongrádból 17 fr., Ku- binyi Ferencz tb. Nógrádból 80 fr., Konkoly Thege László tb. Komáromból 52 fr., Külkey Henrik tb. és ügyvéd 7 arany's 25 fr. 20 kr., Karika Ján. prof. Nagy-Kö- rösről 3 fr. 3 kr., Krammeresik János 2 fr., Kappel Fridrik n. k. Pesten 25 fr., Klauzál Gábor tb. Csongrádból — — Kisfaludy Sándor tb. Zalából 79 fr. 30 kr., Kovács Mátyás kanonok Egerből — — Kovács Pál orv. tanár Győrűl 62fr., Kra- lovánszky Endre két izben 42 fr., Kis Iván Pesten 43 fr., Kemény Dienes báró Erdélyből 85 fr., Kovács Ágoston alispán Aradból 80 fr., Kövér János Temesből 107 fr., Kruplanics Simon tb. 30 fr., Keglevich Miklós gróf 77 fr. 8 kr., Kocsér János gödöllei főszámvévo 2 fr., Kis Lajos udvari agens 10 fr., László-Szűes Jo- zsefa asszony 32 fr., Lovassy Ferencz tb. Biharból 11 fr., Luczenbacher testvérek 10 fr., Laskay Lajos közép-szolgai alispán 45 fr., Liptay Gejza és Kornél 12 fr., Lukács Márton Zarádból 142 fr., Lipovniczky Vilmos tb. Barsból 28 fr., La- dányi Sándor tb. és Dugár Péter Kecskemétről 130 fr. 4 kr., Magyar Kossa Sá- muel tb. Tolnából 11 fr. 44 kr., Magda Pál professor 55 fr., Miskolczy ref. isko- lában tanuló Szemere Bertalan tb. által 20 fr., Madocsányi Pál alispán Liptóból 53 fr. 20kr., Miskolczy város tanácsa 16fr. 49 kr., Markovich József alispán Kras- sóbul 15fr. 10kr., Majláth György alispán Baranyából 100 fr., Mátray Gábor ügy- véd Pesten 21 fr., Majthényi-Bartakovich Marianna es. kir. csillag ker. hölgy 20 fr. 20 kr., Machik prof. Zágrrából 23 fr., Mikusay prof. Zágrrából 19 fr., Márjás- sy Béla 36 fr., Munkácsy János ó-budai praef. 32 fr., Mayer István esztergami káplán 9 fr. 4 kr., Majthényi özvegy Beniczky Mária assz. 84 fr. 20 kr., Mukics Simon polgármester Szabadkáról 33 fr., Márjássy-Szepessy Mária asszony 34 fr. 30 kr., Márkus Pál tb. Bácsból 40 fr., Nyéky Antal főjegyző Csanádból 36 fr., Nagy Gedeon tb. Borsodbul 262fr., Nyáry Antal báró Hontból 32fr., Nagy István Pest megyei főjegyző és nője 2 arany. 16 fr., Nyáry Pál Pest megyei főjegyző (ugyanannak ivén még beszedetlen 186 fr.) 32 fr., Négy testvér fiú 2 fr. Eördögh József Nagy-Kunságbul 6 fr., Eördögh Alaj. tb. Szabolcsbul 107 fr. 30 kr., Oláh Mihály, Hajdukerületből 34 fr. 32 kr., Olgyai Lajos tb. Pozsonybul 26 fr., Olgyai Gáspár tb. Pozsonybul (ugyanannak ivén még beszedetlen 57 fr.) 73 fr., Eötvös Dienes báró 7 fr. 30 kr., Péterfy Antal Erdélyből 71 fr. 20 kr., Patay József tb. Pest megyéből 64 fr., Patay Pál tb. NKörösről 30 fr. 30 kr., Péczeli József tb. 's prof. Debreczenben 129 fr., Palásthy-Géczy Karolina asszony 44 fr. 2 kr., Pécsi főiskolában tanulók 3 arany. 116 fr. 20 kr., Patay Sámuel tb. Abaujából 18 fr., Péchy Benjamin alispán 64 fr., Péchy Manó gróf 5 fr., Prónay János tb. Nógrádból 113 fr. 40 kr., Peley István 3 arany. 59 fr., Pestmegye Rendei 50 fr., Prokovszky Dániel 8 fr., Perczel Móricz tb. Tolnából 15 fr. Pesti tan. ifjak Fáy András tb. által 15 fr., Prónay Albert b. pestmegyei főispáni helyettes 25 fr., Re- viczky szül. Orosz Lóra asszony 122 fr., Ráczkevi olvasó társaság 8 fr. 40 kr., Ribiánszky János tb. 5 fr., Rimaszombat város tanácsa 150 fr. 52 kr., Ráday szül. Teleki Borbála grófnő 220 fr., (ugyanazonzen még beszedetlen 10 fr.) Rá- kóczy János pestmegyei aljegyző 293 fr., (ugyanazonzen ivén beszedetlen még 39 f.) Simonsich szül. Palaczky Anna assz. 2 arany, Somsich Pál tb. Somo gybul 1 arany, 404 fr. 30kr. Sárközy Józsefalispán Komáromból 43 fr., Sándor Fe- rencz tb. Gömörből 37 fr., Szondy László lelkész Komáromból 14 fr. 40 kr., Szé- kács József lelkész Pesten 60 fr., Sütő József kanonok Győrűl 38 fr. 30kr., Szer- dahelyi Ferencz tb. Győrűl 86 fr. 30 kr., Szabó Pál és Ferencz Pohorellá- ról 24 fr., 32 kr. Sólmosi Sipos Péter 40 fr. 30 kr., Sztankovánszky Imre tb. Tol- nából 4 fr., Somossy János prof. Patakról 13 fr. 40 kr., Sztrokay-Kéler Katalin asszony 78 fr. 3 kr., Szerényi Ferencz főjegyző Krassóbul 145 fr., Szaploneczay Zsigmond főszb. Máramarosból 44 fr., Szombathelyi Antal tb. Békésből 63 fr., 20 kr., Stettner György prof. Páparól 55 fr. 20 kr., Szaploneczay Sándor tb. 12 fr., Sauska Keresztély 7 fr. 30 kr., Szemere Bertalan tb. Borsodbul 40 fr., Schlachta Etlka kisassz. 28 fr. 20kr., Szepesházy Gásp. Bártfáról 40fr., Szentkirályi szü- letett Zsemberi Julianna asszony 12 fr., Szentkirályi Móricz pestmegyei alispán évenként 5 pengő forint, Simonsich János tb. 2 arany. 154 fr., Sághy Mihály vá- czi nagyprepost 50 fr., Szemere György tb. Zemplényből 63 fr., Sennyey bárónő szül. Orosz Amália 54 fr., Szekrényessy Endre pestvárosi tanácsnok 3 arany. Szmrecsány János tb. 27 fr. 30 kr., Szepesmegye Rendei 100 fr., szabaudiai herceg nevét viselő ezred tisztja kara 50 fr., Schöffler Salamon pesti izraelita 1 fr., Schódel Rozália asszony 39 fr., (ugyanezen ivén még beszedetlen 131 fr.) Szilágyi István pesti polgár a' szobor elkészülte alkalmával 7 arany. Takács Sán- dor tb. Győrűl 10 fr., Tisza Lajos főispáni helyettes Biharból 72 fr. 20 kr., te-

mesvári zsidó község 25 fr., Tatay János lelkész 73 fr. Tarnóczy Kázmér tb. Barsból 12 fr., Thuróczy Bálint tb. 7 fr., Teleki Domokos gróf 50 fr., Tata tóvárosi kaszinó 26 fr., Torma József tb. Erdélyből 5 fr., Tornallyay Antal 83 fr., Toldalagi Ferencz gróf Erdélyből 59 fr., Török Pál lelkész Pestről 34 fr., Ürményi Ferencz belső titkos tanácsos 40 fr., zilahi Kis Károly 28 fr., Zsivora György ügyvéd Pesten 34 fr., Zsoldos Ignác főjegyző Veszprémb. 40 fr., Zsemberi Imre főszbíró Hontból 5 fr., Zichy Károly gróf vas megyei főispáni helyettes 20 fr., Zay Károly gróf 20 fr., Vásárhelyi János alispán Csanádból 11 fr., Vallas Antal prof. Vasból 47 fr., Vecsey Pál b. 35 fr., Veer Farkas tb. Erdélyből 50 fr. Vay-Gaimüller Katalin bárónő 40 fr., Vecsey Károly lelkész 48 fr., 20 kr., Várady István ügyész 5 fr., Vodjaner Sámuel nagykereskedő 14 fr., Várad város tanácsa 29 fr. 54 kr. Öszvege az eddig befizetett ajánlatoknak 31 arany 's 11693 fr. 27 kr. pengőben.

(Örvendetes jelenet.) Békes megyének a legközelebbi múlt hó vég és ennek első napján összesen a két nap 5—6 óra hosszáig tartott fenyítő-törvényszékén egyetlen egy bot sem itéltetett. Egy posta-rablási és egy véletlen gyilkolási pörön kívül, igen csekély tekintetű kihágások voltak ítélet tárgyai. Adja isten! más megyék is minélelőbb illetén kurta törvényszékeket tarthassanak, 's illy szelid ítéleteket hozhassanak; erre pedig rámehetnek, csak emberi bánásmód, csak szigorú rendtartás, és dolgoztatás csélszerűen használ-tassék a rabok körül: 's főleg a magyaroropejek és tölgyshanczok kün az erdőn hagyassanak, hadd nőjenek, és embert ne, inkább az erdőtulajdonosnak pénzt ne veljenek! Békesy Lajos.

Árva vármegye jan. 6án bevezetett gyűlésének nevezetesebb tárgyai ezek valának: 1) Olvástott a nm. h. tanács intézvénye, mellyel fogva gyolcsal kereskedő adózóink megyénk által legfelsőbb helyre fölterjesztett azon kérel-müktől, hogy kereskedésüket szabadon gyakorolhassák 's különösen a kolos-vári kereskedőtársaság által üzletükben háborgattatni ne hagyassanak, azon ok-ból mozdíttatnak el, mivel nekik az 1811ki kir. leirat szerint kelméiket csak vállon 's nem szekeren hordva szabad házankint árulgatni; már pedig midőn Kolosvárott a kereskedőség által háborgattattak, kelméiket szekereken hordva azon tilalmat szegték meg, melly által a házaló kereskedők vásárjog- 's czé-hekkel bíró helyektől elmozdíttatnak. Ezen intézvény, a gyolcskereskedés egye-düli keresetmódja levén adózóinknak, mennyiben a benne foglalt korlátozó rendeletek egyébkint is pangó kereskedésünkre lankasztólag hatnak, orvoslás végett országgyűlési tárgyak közé soroztatott, mindazáltal az illető gyolcsá-rusoknak a parancs tartalma tudokul adatni határozatott. 2) A megyei kör-levelek sorába a papi javakat tárgyazó borsodi az orsz. gyűlési utasításokat készítő választmányhoz utasított, Beregnék magyar vándorkönyvek iránti fel-szólítására ő felségéhez felírás határozatott, azonban visszatorlás megemlítése nélkül; Csanádnak a mézsárszéki jog eltörlesztése iránti felhívása választmányra bizatott, végre Bereg hónevek iránti levele tudomásul vétetett. 3) Nádor ő fens. 3859 f. 13¹/₂ krnyi színházi ajánlat-illetékünk megküldését sürgető levele köv-telezteben annak beszédetése aladószedőinknek köteleességül tétetett, kiknek egyéb nemesi adózások gyűjtéséért is a nemesi pénztárból egyenként 25 pft rendeltetett. 4) Hasonlag a megyei sebészeknek ujonczállítás körül tett fára-dozásikért, a kért napdíj megadatott, ámbár voltak többen, kik azon szolgál-atot hivataljok körébe tartozónak állíták. 5) Egy az uriszék ítélete által bi-zonyos telkétől elmozdíttott jobbágy a megyéhez följebb hivatkozván egyik fősz-bíró jelentést tön, hogy a jobbágy önvallomása szerint az ítélet kihirdetése után az uriszék előtt kijelentette ugyan meg nem elégülését, de törvényben járat-lan levén e' szóval „felebbviszem“ nem élt. Ezen szbírói jelentést egy tábla-bíránk hűtlennek nyilatkoztatván, a' szolgabíró míg a' becsületén ejtett sér-tés nem orvosoltatik, hivataláról lemondott, sőt széksértési kereset is kére-tett, mi azonban, miután a' követett sértő oda nyilatkozott, hogy ő nem a' szbí-rót, hanem annak értesítőjét akarta gyanusítani, elmaradt, a' szbíró pedig a' Rk közkívánatára hivatalába visszalépett. 6) Végül az orsz. gyűlési utasítá-sokat készíttendő választmány tagjai névsora az elnök által előadatván, azok helybenhagyattak, sőt Z. E. indítványára közéjük még három ev. lelkész so-roztaték, azonban csak értesítő szavazattal ruházttatván fel, minthogy e' tárgy országgyűlésre tartozónak itéltetett.

Gömör megye Rdei jan. 11én kezdett közgyűlésöknek főbb tárgyai. pangó kereskedésünk előmozdításának eszközei valának. Pestmegye atyafisá-gos levele meggyőző a' Rdeket a' felől, hogy a' balparti vasut-társaság, bár törvényszabta köteleességét nagy buzgalommal régen teljesítette már, épen ott bukkana legyőzhetlen akadályokra, hol a' törvény szerint ótalmat kelle keres-nie; minél fogvást a' nm. h. tanács megkéretni rendeltetett, hogy az 1836: 25 nagy reményű törvény szerint a' kisajátítást minélelőbb czélba venni mélt-óztassék, ideje levén már, hogy midőn a' vaspályák malasztit már minden-felé élvezik a' nemzetek, nálunk is testesüljön az ige, mellyhez annyi remény csatlakozik. E' vasut létesülését a' Rdek teljes erejükből mozdítandják elő, annyival inkább, minthogy érzik, mikép termékdús hazánk szegény népére nézve üdvözöbbs vállalatot nem is gondolhatni, mint az, melly Ausztriát Pesten által Debreczennel összekapcsolná; nagy és tartós lökést adna ugyan haladásunk-nak honunkban azon vaspálya is, melly annak szívéből Fiumeig nyulna. Ám-bár megyénk Rdei azon véleményűek, mikép e' haza anyagi szenvedésén te-temesen segítne a' külföldi vasutak honunk szélén átvezetése is; azért Szent-iványi Károly ur indítványára elhatározták, ő felségét buzgó alázattal meg-kérni az iránt, hogy a' tervezett bécs-triesti status-vaspályát édes hazánk-on méltóztassék vezetetni keresztül, 's minthogy ezuttal mindenféle köriratok az or-szág minden törvényhatóságival határozottak közöltetni, e' tárgybani feliratunk is mindegyikhez rendeltetett pártolás végett intéztetni.

(Erdélyi országgyűlés.) 1842. évi január 27dike emlékezetes nap leszen Erdély évkönyveiben, mert ekkor indítványoztaték sikerrel a' magyar nyelv-nek nemzeti s ünk érdekének megfelelő kiterjedésben közállományi (dip-

lomatikai) polczra emeltetése. Nem szükség mondanunk, hogy egynéjp köz-életének alapköve a' nemzetiség, ezé pedig a' nyelv; nem szükség e teget-nünk az eredményeket, mellyeket ezen nagy reményekkel kecsegtető 's való-ban első haladási, 's népieleti kérdés sikerdús elhatározása ígér, mert ki ne tudná ezeket 1842ben? Csak a' tanácskozás folyama vázlatát adjuk, mennyi-ben hatalmunkban áll. Az indítványt tevő önkéble sugallatával egyező utasít-ványa nyomán lelkesen Zarándmegye követe Kozma Dien., 's utána mindjárt Alsó-fejér érdemdus köv. b Kemény Dien. törvényjavaslatokban szerkesztve. A' két javaslat közt két árnyéklati különbség volt. 1ör Zaránd azt kívánta, hogy a' magyar nyelv mindjárt a' törvényczikk kihirdetése, vagy azon reményben, hogy ezen czikk még a' jelen országgyűlésre megerősítve leérkezik és törvénykönyvbe iratik, ezen hongyülés végzetével egész Erdélyben közállományi nyelvvé legyen; Alsófe-jér pedig azt, hogy a' ns szász nemzetre és némelly részleteire, 's a' nem ma-gyar ajkuakra, t. i. görög egyesült hitűekre vonatkozólag csak 10 év után válják általányosan kötelező erővel közigazgatási nyelvvé. Mindkét megye meg-egyezett abban, hogy a' nemes szász nemzet kebelbeli ügyei kezelésinél a-nyai nyelve használatában ne legyen korlátozva, mit korlátozni senki, de sen-ki nem is akart. 2ör Zaránd azt kívánta, hogy a' magyar nyelv ügyében fölterjesztendő czikk magyar nyelven legyen szerkesztve; Alsófejér pedig azt, hogy a' jelen czikk még latinul irassék, nehogy formaságból ismét akadályt szenvedjen felőlül. Mindkét megyét többen pártolák. Az első ágra nézve még két külön vélemény fejtett ki, egyik még egy módosító árnyéklattal, t. i. kir. hivatalos gr. Teleki Domokos többektől 's az eredmény szerint a' többségtől pártolttva, javaslá, hogy az ellenhatás és gyanus színnel festés kikerülésé-re a' ns szász nemzet hagyassék meg az 1791beli 31dik czikkben 's fen-álló gyakorlaton alapuló status-quo mellett minden határidő-kitűzés nélkül, mit többen azon nyilvánosan kifejezendő magyarázattal pártoltak, hogy a' sta-tus-quo alatt csupán a' magyar és latin nyelv értetik, mellyek akármellyikét szabadon használhatandja a' nemes szász nemzet ő felségéhez és a' kir. főkor-mányhoz intézendő feliratban 's törvényhatóságokkall levelezéseiben. 4dik vé-lemény volt a' ns szász nemzet 20 képviselői, kik ugyan készséggel pártolák, hogy a' magyar és székely nemzetekre nézve a' magyar nyelv közállományi nyelvvé tétessék, de egyszersmind a' három nemzet jogegyenlőségéből in-dulva ki, azt követelék, hogy ezentul 1ör a' czikknek ne csak magyar, hanem egyszersmind német nyelven legyenek szerkesztve, de úgy hogy a' magyar szerkezet legyen diplomatikai erejű. 2) A' kir. főkörmány rendeleteit a' magyar és székely törvényhatóságokhoz magyar. a' szászokhoz német nyelven intézze. 3) A' magyar és székely törvényhatóságok kötelezettek legyenek a' szász törvény-hatóságok német nyelvű átírását elfogadni. E' véleménytől némileg eltért szász-városi követ Lészai Antal és követtársa nézete, kik utasítványuk nyomán pár-tolák, hogy a' holt latin nyelv helyett a' magyar legyen közállományi 's csak annyit követeltek, hogy a' szász nemzet tagjai kérelmeinek német záradé-kait a' kir. főkörmány 's a' magyar és székely törvényhatóságok fogadják el, úgy a' honi főszámvevő hivatal a' német nyelven készült házi számadásokat, egyebekben a' ns szász nemzet maradjon in statu quo. Ezen elágzás szülte a' négy napi vitatást, mert egyébaránt az elv mellett oly nagy többség mu-tatkozék, hogy azt majd felkiáltással ki lehet vala mondani. Elnöki kijelentéskor első kérdésül tüzetett, hogy a' magyar nyelv ügye ő felsége kir. megerősíté-se alá terjesztendő czikkbe irassék-e? A' már közlött okokból ellenmondás nélkül elhatározatott, hogy irassék czikkbe. Második kérdés volt: mi nyel-ven legyen szerkesztve ezen törvényczikk? Nagy többséggel határozattá lett, hogy latin nyelven. Harmadik: mi foglaltassék ezen czikkbe? Erre a' hatá-rozat a' hitelesített jegyzőkönyv sz. köv. 1) A' magyar nyelv ő fels. kegyes meg-egyezése hozzájárultával ezen Nagyfejedelemségben közállományi nyelvvé tété-tik, mellyhez képest 2) A' törvények ezentul csupán magyarul szerkesztes-senek. 3) A' kir. kormányzék, k. tábla, kincstári tanács 's ezek kormánya alatt álló minden hivatali ágazat egymás között és a' törvényhatóságokkal folyta-landó levelezéseikben általában magyar nyelvel éljenek; 's illetőleg ítéle-teiket, számadásaikat és általjában minden irományaikat bevezetéseik 's be-fejezéseikkel együtt magyar nyelven írják. Az országgyűlés is nemesak jegy-zőkönyvei szerkesztésében, hanem a' k. biztossal folytatandó értekezéseiben 's ő felségéhez intézendő alázatos feliratok is magyar nyelven éljen. A' k. meghívólevelek, kir. javaslatok, kir. leiratok és kir. biztostól országgyűlés-höz intézett beszédek és megtalalások (insinuatum) valamint a' kir. parancso-latok, adomány- és kiváltságlevelek 's minden más a' felséges udvartól, vagy az előbb említett dicasteriumoktól eredő irományok magyar nyelven keljenek. Minden hivatalos pecsét, és e' hazában veretendő pénzek körirási is magyarul legyenek. 4) A' magyar és székely nemzet keblében minden polgári tör-vényszék, tiszti hivatalok és gyűlések kirekesztőleg magyar nyelvel éljenek mind tanácskozásaikban, mind jegyzőkönyveik szerkesztésében, mind min-den irományaikban, az ő felsége szentséges személyéhez intézett fölirataikat sem véve ki. 5) A' szász nemzet keblében az 1791ki 31 czikkelyen alapuló status quo, melly szerint a' dicasteriumokkal és törvényhatóságokkal magyar vagy diák nyelven leveleztek, meghagyatik. A' kir. leiratok mindazáltal, va-lamint a' kormányzékai rendeletek is, ez országgyűlés berekesztése után a' szász nemzethez is magyarul fognak iratni; valamint a' kir. táblai, kincstári 's magyar és székely törvényhatóságai előforduló levelezések is. 6) A' főhadi vezérség 's az erdélyi ezredek fő- és alkormányai a' kir. kormányzékkel 's a' magyar és székely nemzet kebelbeli minden előjáróságokkal magyarul leve-lezzenek és az erdélyi ezredeknel magyar kormányzók használtassanak. 7) Az egész hazában levő minden r. kath., ev. reformatus, unitarius, unitus és disunitus egyházi törvényhatóságok a' világiakkal e' törvény kihirdetése után mindjárt, egymás közt pedig az egyházi törvényhatóságok közül a' nem ma-gyar ajkuak ezen országgyűlés berekesztésétől számítandó tíz év mulva köte-lesek lesznek magyarul levelezni, és anyakönyveiket 's egyéb minden ezen

Nagyfejedelemiség határain belül szolgálható irományait magyarul szerkeszteni; szinte tíz év múlva sem felsőbb, sem alsóbb egyházi hivatalba, ki magyarul nem tud, ne tétessék, addig is egyéb tulajdonságok egyenlősége esetében (caeteris paribus) magyarul tudóknak elsőségük legyen. A' szász nemzet keblébeni lutheranus egyházi hatóságok pedig anyanyelvök egymás közti használhatóságában meghagyatnak, ugyanez értetvén a' magyar nemzet keblében lakó szász papoknak a' szász nemzet keblében lakó előljáróikkali levelezéseikre nézve is. A' káptalani és conventi kiadások bevezetési 's befejezési ezen törvény kihirdetésétől fogva magyarul irassanak. 8) A' szászoknak, nemzetök keblébeni iskoláikat kivéve, minden más e' hazabeli nevelő-intézeteknél, a' katonaiakat is odaértve, minden tudomány magyarul fog taníttatni. Ezen rendszabály mindazáltal az egyesült hitű növendékek iskoláira nézve csak tíz év múlva leszzen kötelező. Melly célra vezetöleg arról, hogy az egyesült hitűek balázsfalvi iskolájánál 's a' többiek közül is azoknál, mellyek jövedelme hordozhatja, magyar nyelv-tanító haladék nélkül állíttassék, valamint arról is, hogy a' papságra készülő nem-egyesült hitűek a' magyar nyelvben is szükséges tanítást nyerjenek, ő felsége kegy. gondoskodni fog addig is, míg e' felől, valamint az oláh köznép magyarul taníttatása felől is, a' népiskolák törvényhozás utján elrendezése alkalmakor bővebb gondoskodás leszzen. — Az 5dik pont ellen a' ns szász nemzet 20 követe, mint már irtuk, ovást jelente, jogot tartván fel ellenokaikat mind jegyzőkönyvbe iratni, mind a' felirathoz esatolni. Hunyadmegye követei Kakucs Elek és Szabó József szinte ovást iratnak jegyzőkönyvbe utasítványuk nyomán az ellen, hogy a' magyar nyelv nem tétetett az egész hazára kiterjedőleg és rögtön kötelezőleg közállományi nyelvvé. Ezen tezikket a' RR egy felirat mellett terjesztendik ő fels. k. klmes megerősítése alá, megkérvén benne, hogy azon cikket méltóztassék még ezen országgyűlésre megerősítve leküldeni. — A' febr. 4kei országos ülésben tárgyalattak a' hódolati, úgy a' rendszeres biztosságok tárgyabani törvényezikkek 's feliratok, 's bevégezvén a' RR irántok észrevételeiket, átküldötték az 1794ki t. cz. rendelete értelmében a' kir. főkormánynak követség utján, kik azon üzenettel tértek vissza, hogy a' kir. főkormány a' közlötteket tanácskozás alá vevén, viszonzüzenetét követei által közlendi. A' hódolati tezikket kísérő feirát azon pontjára, hol a' visszacsatolt részek érintelnek, Krasznamegye követei utasítványuk nyomán megújítják első megjelenésök alkalmakor tett ovásukat. A' RR. újból ragaszkodtak akkori határozatukhoz, miszerint nézetöket akkor, midön a' tárgy ex thesi szönyegre kerülend, megfejtik. Napi rendre tüzetett a' most irt tezikkek- és feliratoknak a' kir. főkormány visszaküldése utáni tárgyalása, ugy szinte az addig egyik itélőmester által elkészítendő magyar nyelv ügyébeni törvényezikk és felirat felolvasása.

Oláhország.

Bukarest, dec. 13. Tegnap ment véghez az oláh tartománygyűlésre 5 évenként küldetni szokott követei választása a' nagybojárók között. A' kerületekben már előbb történt meg a' választás 's egészen a' kormány kívánata szerint ütött ki Hanem a' 20 választott közül csak egy barátja az uralkodó hercezegnek, t. i. testvére; a' többi nyilván indulatoskodik a' hg ellen 's elmozdítatásáról tanakodnak. Azonban az 1829. szeptemberi pótlékszerződésben, melly a' drinápolyi békekötés kiegészítő részét teszi, a' megválasztott hg hivatalideje világosan élete fogytáig van szabva, 's attól őt, ha önként le nem mond, csak vétség foszthatja meg. Ugyde Ghika hg, kinek érdemeit hazája boldogítása körül a' külföld is méltányolja, mitsem vétett a' közállomány ellen; ha csak azon üdvös intézkedését nem akarják neki vétségül felróni, miszerint ő a' földesur 's jobbágy közti viszonyok szabályozását ezélba vevén, azon van, hogy a' földmivelő kármentesítés által tulajdoni jogot nyerjen, mi egyedül táplálhat benne kedvet földmivelés, és szeretetet a' haza iránt.

Portugália.

(Mozgalmak. Elegy.) Costa Cabral, nevezetes cartista, jan. 18dikán Portóba érkezett, szándékozván dom Pedro cartáját kihirdetni; testvére a' katonaságot igyekezék részökre birni, melly azonban hiv maradván a' dolgok állásához, a' carta kihirdetése elmaradt 's a' cartisták Douron által Villa Nova de Gaiába visszavonultak, hol a' város hatóságival együtt a' királynéhoz felirást intéztek 's a' régi cartát kihirdették. — Miután az angol kikötőkben a' portugál áruk vámmentesítettek, a' portugál kormány életbe léptette az angol árukat kölcsönösen vámmentesítő törvényt; e' szerint az angol-portugál kereskedés azon kedvező viszonyba lépe, mellyben az 1836ki szeptemberi forradalom előtt vala. — Két hirlap bujtogató cikkeiért megpöröltetett, remélik azonban, hogy büntetés alá nem fognak vonatni.

Spanyolország.

(Folytonos ingerültség a' cortesben a' ministerség ellen.) Az ellenzék legnagyobb elkéserséggel 's minden kimélet nélkül üldözi a' ministerséget a' cortesben. Olozaga is a' kormány érzelmeivel ellenkezőleg nyilatkozott; Lopez, belminister a' lagranjai zendülés után, pedig két napig ezer meg ezer súlyos váddal ostorozta a' ministerséget, 's többi közt a' katonaság védelmezésire azon elvet állítá föl, miszerint a' katonák miadig böcsületesek, mivel a' nép által adatnak, míg a' parancsnokok 's vezérek rendesen hütlenek és roszak, mivel a' kormány által neveztetnek ki; egyébiránt véleménye szerint korhadt 's megromlott királyságból nem gyárthatni tróteljes ujat, ha csak előbb fenekestül nem forgatják azt föl. A' szónok teledni látszék, hogy az is megvetésre méltó, ki a' népnek szerfölött hizelg, 's egy fokozaton áll azzal, ki a' királynak vakon tömjénez. Valamennyi ellenzéki szónok azon állítást védte, miszerint a' kormány csupán boszúból idézte létre az utóbbi vérengzéseket, miket józan rendszabályok által könnyen el lehetett volna háritani. Spanyolország nagy veszélyben forog, ha az ellenzék nem birja magát mérséklenni, mert a' ministerség, mielőtt lelépne, cortes-fölösztatást fog megkísérteni, az új választásoknál pedig mindenesetre a' fejtellenségi párt részire fog a' győzelem nyilatkozni. — Azon testöröknek, kik az utóbbi merélylet ellen olly hősi el-

szántsággal védtek a' királynét, tiszteletkardot ajándékozott a' fiatal királyné. Arguellesben némi támaszt nyert legújában a' kormány, ki elragadó ékeszólással mutatá meg a' cortesnek, milly veszélybe dönti az országot, ha heveskedése által minden főnálló rendszert sarkaiból fordít ki, mielőtt új helyesebből gondoskodnék. Ehez még azon szomorító körülmény is járul, miszerint déli Franciaország nagyobb városaiban rendes választmányok alakultak összeesküvés sikeresítésire Spanyolországban, mellynek ezélja mindent föllforgatni 's respublicát kiáltani ki a' félszigeten.

Franciaország.

(Vélemény a' kamrák 's kormány mostani állásáról.) Paris, febr. 2kán: „A' tartományokból naponkint érkező hivatalos jelentések a' nép érzelmét nem igen kedvezőnek füstik a' kormányra nézve a' válaszfölirat vitatása után, mi azon tanácsra bír a' megyeispánokat, hogy rögtön nem igen lehetne veszély nélkül feloszlatni a' kamrákat, minek következtében határozattá lön a' király személyes elnöklele alatt tartott kormánytanácsban, hogy a' kamrák csak júniusban oszlattassanak föl, addig pedig minden olly kérdés lehetőségig kerültesse el, melly a' szenvedélyeket fölizgatná, vagy épen a' ministerség további fönmaradását kétségbe hozhatná. A' választásjavítás vitatása szönyegre kerülend ugyan, de azért a' kormány nem fogja tekinteni azt életkérdésnek, hanem egyszerűen csak ellenzeni. Csupán a' titkos költségek vitatásakor lesz a' ministerségnek nehéz állása, mert ezek annyira felvadtak már, hogy több kamrai követ és hirlapíró csak hitelben támogatja a' ministerséget.“

Anglia.

(Ne függjete a' külföldtől. Buckingham hg a' ministerségből kilépett. Adatok a' porosz király időtöltéséről. Elegy.) A' gabonatörvény elleni gyűlésen Carlisleben Thompson G. többi közt így nyilatkozott: „Ne függjete a' külföldtől! Ez kedvező intése kenyér-egyedárusinknak és gabonatörvénygyártóinknak. Ugy hiszem, ha ezen urak az elvet magok híven követnék, bizony igen is szegény legény módjára kellene élniök. Látogassuk meg csak egész illendőséggel azon nagyurat, ki ezt hirdeti, 's lássuk: vajon ő maga követi e' azt, mert minden predikázióban csakugyan az legszebb, mit maga a' pap is követ. Menjünk hozzá ebédre este 7 órakor, midön a' lordok házából hazatér, hol épen Radnor lordot némitá el ezen kiáltással: „Ne függjete gabonaszállítás ügyében a' külföldtől!“ melly kiáltást természetesen végtelen „Halljuk! Halljuk!“ rivalgás helyeslé a' tory padokról. Ajtajánál beléptünk, mellyet külföldi szolga nyit előtünk meg (kaczaj), saruítokat moszka ponyván tisztítjátok meg. Ne függjete a' külföldtől! Fejeitek fölött a' pitvarlámpában a' föld-sarki tengerből halászott olaj ég, a' lámpából pedig amerikai gyapotból sodortatott. Ne függjete a' külföldtől! A' lépcsőn fölmentek a' látogatóterembe, 's török szönyegekben álltok. Ne függjete a' külföldtől! Mylord jó. Kabátja szász gyapjuból legújabb francia divat szerint készült, még pedig Schultz halhatlan német szabó által. Mellén indiai gyémánt tű ragyog mexicói arany foglaltványban. Harisnyái khinai selyemből, czipéje kordoványból készülték, 's genfi órája bizonyossá teszi őt, hogy pontosan jelentetek meg nála. Most bemutat nejknek, a' szép myladynek. Előtekbe lép: szép böles homlokán gyönyörű strucztoil leng, mit bizonyosan nem a' kaputok előtt kukorikoló kakasok farkából tépett. A' hölgy hattyunyakát ceyloni gyöngyfüzér diszesíti, vállain brüsszeli esipkék pompáznak, kezében pedig spanyol legyezöt tart. Sokat mondhatnék még párisi alszoknyákról, 's egyéb illy külföldi titokról, de tiszteljük a' hölgyeket 's hallgassunk. Menjünk most az asztalhoz, melly nyugatindiai mahagoniból készült; a' tálak meissen porcellánból; a' tekenősbékák, mikből az izletes leves főzeték, Camanából hozattak, kár, hogy a' tekenősbékákra még nincs változó vámdij szabva! Majd valamennyi tálból külföldi fűszer párolog, 's e' nyalánkságokat francia szakács főzte és sütötte. A' gyönyörű nyelv iramszarvasé volt; a' szájában ezitromszéletet tartó vaddisznófej Németországból jött, a' jó borok közül egy sem termelt angol földön, isten mentsen is meg attól! Következnek a' esemegék: figék Törökországból, malagai mazzolaszölő, olaszországi dió, szyriai vagy biledulgeridi szilva, ujjorki alma, szőlő Portugáliából, jamaikai gyömbér, egyiptusi gránátalma, lisszaboni narancsok. Ne függjete a' külföldtől! Borozás után forduljunk a' hölgyek szobájába. A' házi kisasszony német zongorán játszik, 's hozzá olaszul énekel, mert idegen maestrotól tanult, külföldön kapta neveltetésire az utolsó zománczot, 's végre talán magyar vagy épen lengyel grófhhoz menend nőül. De azért ne függjete ám a' külföldtől! A' szolga belép, 's hoz: makkakávé, khinai theet, sziami czukrot, 11 órakor elhagyjátok a' külföldtől független angol lordnak házát; mylady a' la Muszard hangversenybe kocsiz, mylord pedig az olasz német daljátékba siet, hol Showherlegs (Mutaszczombodat) Fanny táncosnő ugrásit bámulja és tapsolja, kit épen most hozattak Berlinből, azon britt hazafiak különös mulatására, kik nem birják kiállani, hogy honfitársaink az egy gabonatörvényre nézve a' külföldtől függjenek! A' hallgatóság rendítő kaczajjal kísérte a' más országokra is alkalmazható mulatságos vázlatot. — Buckingham hg, pészétör, parlamentnyitás előtti este a' ministerségből kilépett, mivel a' gabonatörvényre nézve semmi engedvényre nem hagyta magát társai által biratni, miből a' szabadelmű lapok tökéletes szakadást jóslanak a' tory kormánynak. — A' porosz király, mint látszik, semmi politikai czélokot nem kapcsol össze az angol udvarnál tartózkodásával, mivel idejét kizárólag London, Greenwich 's Woolwich nevezetességeinek szemlélésével tölti. Wellington hg nagy lakomát ad tiszteletére. A' magas vendég a' színházakat is látogatja, 's reggelire, ebédre 's estelire az angol nemesség főbjeit tiszteli meg jelenlétével. — Evertonben, Liverpool mellett, templomot építettek öntönt vasból; hossza 119, szélessége 47 láb, 's ott a' vasnak olcsósága mellett nem is került olly sokba, mintha fából építettek volna, nem is említvén, hogy az illy építvények ugyszólván semmi javitgatásokra nem szorulnak. —

(Parlamentnyitás. Trónbeszéd. Buckingham hg helyét a' ministerségben Buccleuch hg foglalta el.) Febr 3kán a' királyné, a' porosz király jelenlétében személyesen nyitá meg a' parlamentülést. A' királyt uton 's parlamentben kitünő tisztelettel fogadják, és a' királynét mindenütt legnagyobb lelkesüléssel üdvözlé a' sokaság, ámbár a' kellemetlen idő nem tette ajánlatossá az utcán tartózkodást. A' felsőházi terem gyönyörűen vala feldiszitve, 's a' porosz király a' trón jobboldalán foglalt helyet; széke azonban alantabb állott annál 's Albert hgénél. Szász-Coburg-Gotha hg magyar huszáregyenruhában jelent meg. A' királyné aranyhímzetű fehér habselyemruhát viselt, 's igen jó színben volt. A' lord kancellár szokás szerint térden nyújtotta át a' trónbeszédet a' királynénak, ki azt ekkép olvasá föl: „Mylordok és uraim! Nem léphetek Önök elibe összegyűlt parlamentben, a' nélkül, hogy nyilvánosan ne fejezzem ki hálaérzetemet a' mindenható isten iránt a' hg fiam, születéséért, melly esemény házi boldogságom mértékét tetőzte, 's hű derék népem által a' személyem 's kormányom iránti szerető ragaszkodás minden jeleivel üdvözöltetett. Meg vagyok győződve, hogy részt veendek Önök azon örömben, melly jó bátyám és szövetségeseimnek, a' porosz királynak, ez országban megjelenéséből származik, ki kérelmemre személyesen keresztatyja lett a' walesi hgnek. Minden fejdelemtől 's országtól folyvást buzgó kívánatok biztosítását kapom az iránt, hogy legbarátságosabb vonatkozásaiak hazánkkal főmaradjanak. Nagy örömmel tudatom Önökkel, miszerint az ausztriai császárral, francziák királyával, porosz királylyal és moszka czárral a' rabszolgakereskedés hatályos elnyomatására szerződést kötöttem, melly az aláírások kicserélése után azonnal parlament elibe fog terjesztetni, valamint azon szerződés is, mellyet ugyanazon hatalmakkal 's egyszersmind a' szultánnal kötöttem, a' török birodalom biztosítása, 's közbéke föntartása iránt. Diplomatikai és baráti közlekedésem helyreállítása a' teherani udvarral, szerződést vont maga után a' persa királylyal, mellynek Önök elibe terjesztésire parancsot adtam. Több hatalommal alkudozásban állok, melly, mikép biztosan reményem, viszonyos haszon igazságos alapján épülő kötések hozand létre, 's ez által ezen ország kereskedését 's iparüzését emelni fogja. Sajnálom, hogy nem vagyok képes Önöknek a' békeviszonyok helyreállítását jelenthetni Khinával. Az általános siker, melly azon hatalom ellen fordított fegyveres intézkedést kísérte, 's bizalmam tengerészeti és sorkatonaságom vitésége iránt, azon reményre batoritnak, hogy meghasonlásunk a' khinai kormánylyal csakhamar véget ér, 's kereskedési viszonyink azon országgal megnyugtató és kielégítő alapra fognak állíttatni. Uraim az alsóházból! a' költségtervezés e' folyó évre már kész 's Önök elibe fog terjesztetni. Teljes bizalommal számolok Önök vonzalmára, hogy bölcs takarékoság elveit hozván gyakorlatba, egyszersmind ugy fognak a' haza szolgálata szükségéi iránt intézkedni, mikép azt az ország állapotja kívánja. Mylordok és uraim! azonnali figyelmökbe ajánlom az országos jövedelmek és kiadások ügyét. Bizonyosan sajonnal vették Önök észre, miszerint az évi jövedelmek hosszab idő óta nem fődözik az évi költségeket. Meg vagyok győződve, miszerint Önök, annak teljes érzetében, hogy az illy körülményből béke idején évek mulva milly baj származhatik, legjobb eszközöket fognak eltávolítására megragadni. Szinte figyelmökbe ajánlom Önöknek azon törvények állapotját, mellyek a' külföldi gabona 's egyéb termékek behozatalát szabályozzák. A' tönktörvény 's angol és walesi egyházi joggyakorlat javítására szinte törvényjavaslatok fognak Önök elibe terjesztetni. Kívánatos továbbá, hogy azon törvények megvizsgálásába is bocsátkozzanak Önök, mellyek a' parlamentüli választók lajstromzását tárgyazzák. Mély bánattal hallám, hogy az ország kézműgyári kerületeiben folyvást szükség uralkodik. Az ebből származó szenvedéseket 's nélkülözéseket béketűréssel 's lélekerővel viselte a' nép. Bizonyosan tudom, miszerint Önök tanácskozásai azon többféle fontos tárgyakról, mellyek figyelmököt elfoglalva tartandják, alattvalóim minden osztályinak maradandó érdekei 's jólléte által fognak vezéreltetni, 's buzgón kérem az istent, hogy azok eredménye a' nemzeti segélyforrások bővítésire, az iparszorgalom emelésire és népem boldogságának előmozdítására szolgáljon.“ — A' ministerségben Buckingham hg lordpecsétör helyét Buccleuch hg foglalta el. —

Oroszország

(Az egyházi javak világiasíttatnak. Elegy.) Jan. 6án kelt 's a' kormányzó zsinat 's a' senatushoz intézett legfelsőbbük által a' görög 's r. kath. papságtól, ugyszinte a' kolostoroktól a' birodalom nyugotitartományiban minden földbirtok elvételük 's az országjavak igazgatóságának adatik át, az egyházi 's kolostori papság ellenben rangszerint szabott évdíjakkal kármentesíttetik. E' rendelet, melly a' lelkészeknek szilárd, tartós létet biztosítva, őket a' világi gondok veritékétől fölmenti 's kizárólag szent hívásukhoz csatolja, már régen foganatosítva van a' birodalom keleti tartományiban. Mivel azonban azon egyházak 's kolostorok roppant uradalmakkal bírtak, most kénytelenek lesznek az illető lelkészek volt szerfölötti jövedelmeikhez aránytalan évdíjakkal beérni. Ezen parancsot, melly f. é. majus 1én lépend életbe, hirdető ukáz ezen figyelemre méltó szavakkal végződik: „Mi erős reményt táplálunk istenben, hogy igyekezetin ket elősegítendi: a' görög papság állapotját folyvásti javuláshoz vezetni.“ Az egyházmegyéket fizetésre nézve három osztályra választja ez ukáz: a' püspököknek 12 ezer, a' székesegyház személyzetének 10 ezer 's a' 3dik osztályban 8600 ezüst rubelt rendel évdíjül; a' helyettes püspök 2ezer rubelt kap, 's azon megyék consistoriumai, mellyek lakosainak száma 700 ezret meghalad 5300, mellyek pedig 4 — 7 százezer lelket számlálnak, 4800 rubelt huzadnak. A' férfi- 's nőkolostorok szintén három rendre oszlanak: az elsőbkek számára 3000 — 1500, a' nőkolostorokéra pedig 2700 — 1455 ezüst rubel van rendelve. Ez arányban szabályoztattak a' r. kath. egyházak is. — Az illedéki vitályra a' franczia udvarral koránsem szolgáltatott az orosz udvar okot, mert gr. Pahlen maga kérte a' czárt: engedné őt saját ügyeiben haza menni; 's valószínűleg ő alig térénd vissza többé Párisba, mert aggkora már nyugalom után vágyódik: Ugylátszik: a' czár hasonrangu követet nem fog többé oda küldeni, mert ő az európai hatalmaknál követeket nem szándékozik többé tartani, hanem csak különös megbízásra felhatalmazott ministereket küldeni. A' hadministerhez intézett ukáz parancsára a' katonaságtól 52 század, mint béke idején fölösleges, elbocsáttatik.

Dánia.

Orla Lehmann, jeles népszónok, azon vád ellen, miszerint ő a' népet gyűlölségre bizgatá a' királyi ház ellen, jan. 19én a' föttörvényszék előtt ügyét maga védelmezé, olly hathatós beszéddel, millyet dán törvényszék előtt nemigen hallhatni. Az ülés megnyitása előtt több órával tömve volt a' terem 's folyosók. A' mint az ülésből haza készüle, a' nép erőködék őt vinni, vagy kocsijából a' lovakat kifogni, mindkettőt ellenzé, azt azonban kénytelen volt megengedni, hogy őt 6 — 7 ezer ember harsány éltetések közt kísérje házához, honnan aztán, a' tömeg Amaliavár felé vonult 's a' várbau a' rendőrség minden erőködéseinek ellenére éljeneket kiáltoza Lehmannnak 's az alkotmánynak. Jan. 20án hirdeté az ítéletet, melly Lehmann három havi fogságra kárhóztatja Villámsebességgel terjedt el ezen hír Kopenhágában, az utcák rögtön megtelének 's a' rendőrséget félre tolvá éljeneket harsogtak Lehmannnak, mit ő ablakából köszönt meg. Este ismét csoportokba gyűlt a' nép 's összekapott a' rendőrséggel, mindkét részről számosan sebesülvén meg. Mondják, hogy marseillaise 's parisienne is harsogtak az utcákon. A' katonaság egész reggelig fegyverben állott, de nem látták szükségesnek azt használni Lehmann börtönét, egy igen énos szobát a' tanács-házban, már elfoglala. Most azon kérdés fordul elő: Lehmann, mint Kopenhaga város képviselője, megtartandja e' helyét a' Rdek gyűlésén? A' kormánypárt nem is véli támaszthatónak ezen kérdést, hanem a' szabadelműek a' törvény szavaira hivatkoznak, miszerint csak becsületfosztó büntetések húzzák magok után a' követségűli elmozdítást. A' kérdés a' Rdek elibe kerülend 's hihetőleg Lehmann részére kedvezőleg döntetendik el. Jan. 22. estéjén ujra várak a' zendülést 's egyelőre szokott készülteken kívül álgyükat is töltének meg; a' szoros rendőrség 's erős fagy ezt azonban fölösleggé tevék. Az első álgylülés könnyen fölzendítendhető az egész népet 's ki nem számítható következményeket huzandhata maga után. Födrelandet hirlapot a' Lehmann elíteltetését tárgyazó, büntetést azonban aligha érdemlő cikkért pörbe fogták, ugy szinte Corsarent is. Lehmann naponkint veszi jeleit a' közrészvétnek: mindenféle ajándékokat virág, borokat 's műtárgyakat küldöznek neki 's tömlöcze tömve látogatókkal. Söt pénzadakozások is gyűlnek be „a' sanyargatott sajtó fölsegelésire.“

É R T E S I T Ó.

Bécsgyőri vasut.

1) A' cs. kir. szabaditeku bécsgyőri vasutvállalat azon részvényesei, kik az 1840ki sept. 29ki hirdetésre a' 7ik részfizetést részvényjegyeikre az akkor meghatározott idő alatt nem teljesíték, ezennel felszólíttatnak a' tartozásuk hat hét alatti lefizetésire 6 pctnyi késkedési kamatokkal együtt.

A' cs. kir. szabaditeku bécsgyőri vasutársaság igazgatósága által. Bécs febr. 7kén 1842. 3)

Második kiadás a' Regélőből!

1) Van szerencsénk a' tisztelt közönséget értesíteni, hogy Divatlapunknak ezernél több példányban nyomtatott 10 kiadása elfogyván, újabb részvét képpé tön bennünket az első számok **második kiadására**, 's így lapjainkból netalan későbbi előfizetőinknek is teljes példányokkal szolgálhatunk. Pest febr. 12én 1842. A' Regélő szerkesztősege.

Gőzhajótársasági közgyűlés.

1) A' cs. kir. szabaditeku első Dunagőzhajózás vez. részvényeseinek közgyűlése szombat 1842ki febr. 26kán délelőtti 10 órakor fog tartatni Bécsben a' zenészegeyesületi teremben 558 szám a.

(Unter den Tuchlauben.) A' szavazási joggal bíró vez. részvényes urak kéretnek beléptijegyeiket e' gyűlésre a' gőzhajótársasági hivatalszobából, (am Bauernmarkt.) Nro 582 Bécsben, elvitetni. hol a' fölveendő ülési tárgyak sorozatát 1842ki febr. 21kétől kezdve szinte megkaphatni. Bécs, febr. 10kén 1842. 3)

Csöd erdőmesteri hivatalra.

1) Szab. kir. Breznó-Bánya városánál erdőmesteri hivatal, melly 200f. évpénzzel, szálláshelyett 60 for. erdei jövedelmekből járó procentuatio helyett 60 fr. írásai költség fejében elégséges papiros melletti 5 fr. 2 kr. mind pg i pénzben. 10 pozsonyi mérő tiszta búca, 24 p. m. rozs 2 p. m. árpa 60 p. m. zab, 120-má sa széna. 20 köbös öl tűzifával 's a' büntetési pénzek harmad részével ellátva vagyon,

megürülvén — annak elnyerésére vágyódók folyó 1842 évi szent György hó 5ik mintválasztásra kitűzött napjaig, erdőszi 's földmérés ismereteikről, a' magyar vagy német, és szláv nyelvekbeni jártasságukról, 's feddhetlen erkölcsűségükéről szóló bizonyítványokkal ellátott folyamodványaiknak fenemlített Szabd kir. Breznó-Bánya város tanácsához beadására felszólíttatnak. Kelt Breznó-Bányán 1842 dik évi télhó 28dik napján tartatott városi tanács üléséből. 3)

Épület fa, és deszkatökek eladása.

1) Szabad kir. Breznó-Bánya vsa részéről közhírre tetetik: hogy f. é. mart. 1én 9 órakor reggel a' városánál árverés útján eladatni fognak

1) Épületi-fa	2500	darab
2) Szaru fa	300	..
3) Deszkatöke	4000	..

mellyek a' városi fűrészmolomban fűrésztelendnek. A' többi feltétel a' vá-

ros kancelláriájában megtudandható. Kelt 1842 évi jan. 28án Breznó-Bányán tartatott tanácsüléséből. 3)

Árverési visszahuzás.

Folyó hó 12kén hirdettet Schwartz Antal hitésügyvéd urnak uri utcán Libasinczky házban találtató butorai eladására 16kára kitűzött árverés, ezenel visszahuzatik. Heribán János kiküldött végrehajtó.

Családi Gyűlés Debreczenben
f. - é. Aprilis 23kán.

1) A néhai gróf Berényi Ferencz, Pogány Borbála és Melezer Pál felpereségök alatt néhai nagyméltóságú gróf Károlyi Antal úr ellen indított pör folytában a Szatmári curia iránt keletkezett Egyeség nyomán leendő további intézkedések végett f. é. januaris 16án Debreczenben tartott családi gyűlés, részszerint e tárgyban, részszerint más közös családi viszonyokra nézve egy újabb családi gyűlésnek f. é. aprilis 23án délelőtti órákon Sz. k. Debreczen városában az úgy nevezett Tábla-háznál leendő tartását határozta; mellyre az illetőket tisztelettel 's bizodalommal meghívni szerenesém van. Debreczen januaris 17én 1842. Beóthy Ödön mint családi gyűlés megbizottja. 3)

Hitelezői esődök.

(3mad nap alatti megjelenés, képviselő-meghatalmazás, követelesi tanusítás 's egyéb törv. ovások mellett.)

Guttman József és társa hitel. Pest vsa tvényszéken 1842 april. 5kén. tömeggond. Schiller Károly, perügy. Gozdu Manó. — Vakkenhousen Lajos hitel. Fehér vgye tszéken 1842 mart. 11kén. — Hassenstab János hitel. Pest vsa tszéken 1842 mart. 21kén. töm. gond. Steinbach József, perügy. Szekes Mihály. — Matus János hitel. Nagybánya vsa tszéken 1842 april. 30kán. ideig. tömeggond. Szikszay János, perügy. Torday István. — Achácz Mihály hitel. Veszprém vgye tkén 1842 mart. 5én. töm. gond. Bischitzky József, perügy. Tóth Lajos. — Lányi János, hitel. Honth vgye tszéken 1842 mart. 4kén. töm. gond. Mátus Adolf perügy. Labody Imre. — Stadler Mátus, Brunner János, Vetter József és Szailer Mihály hitel. Pest vsa tszéken 1842 april. 18kán. töm. gond. Roch József, perügy. Szalazár Károly. — Szilassy Ferencz hitel. Pest vgye tszéken 1842 maj. 9én. ideig. töm. gond. Keeske Péter, perügy. Ritter István. — T. G. Rudolf et Compagnie kereskedés hitel. Pozsony vsa tszéken 1842 april. 21kén. pergond. Schätzl András. — Davidsohn S. H. hitel. Pest vsa tken 1842 mart. 14kén. perügy. Barabás Dániel, töm. gond. Pollák Bernáth. — Dikk Farkas hitel. Zemplény vgye tszéken 1842 mart. 3kán. töm. gond. Káli czky István, perügy. Berna Mihály. — Piovarts Peter és neje Piovarts Susanna hitel. Gömör megye tken 1842 febr. 22kén. töm. gond. Szügyi Ferencz, perügy. Vitzány József. — Arany Ferencz és neje Czohel Amália hit. Gömör vgye tken 1842 febr. 23kán. ideig. töm. gond. Lenner Ferd., perügy. Vladár Ant. — Agostás József és neje Hoffmann Mária hitel. Gömör vgye

tszéken 1842 febr. 21kén. ideig. töm. gond. Madarász Andr. perügy. Englér And. — Bobka Mátus Gömör vgye tken 1842 febr. 21kén. töm. gond. Frenya Ráfael, perügy. Ján Márton. — Szeresseny József elleni esödperre Gömör vgye tken megszüntetett. — Kreicht János hitel. Pest vsa tszéken. 1842 mart. 4én. pergond. Kun László, töm. gond. Kozma János. — Nikolics Sandor hit. Torontal vgye tken 1842 febr. 21. 22. és 23kán. perügy. Vukov István töm. gond. Szávits Pál. — Arszénovits Miklós török-becsei kereskedő elleni esödperben töm. gondnokká, Rankovits Jós. helyett, Kugler Lőrincz rendeltetett. — Schmidt Mátus és neje Somogyi Borbála hitel. Pest vsa tken 1842 mart. 2án. perügyelő Szájhely Frigyes. — Gyergu János hitel. Pest vsa tszéken 1842 mart. 14én. perügy. Brósz Károly. — Smikala Andr., Stanyik Mih., és Rozsenbersky Ján hit. Nógrád vgye tken 1842 april. 12kén. Smikala A. részére töm. gond. Terkovits István, perügy. pedig az illető urad. ügyvéd; Stanyik M. részére töm. gond. Nigrovits Károly, pergond. az illető urad. főügyész; Rozsenbersky J. részére tömeggond. Vitalis István, perügy. Bérczy Lajos. — Csokor István hitel. Bács vgye tken 1842 febr. 21. 22. és 23kán. ideig. töm. gond. Joannovits Ignác, perügy. Sebök József. — Haderer József és neje Viluer Erzsébet hitel. Bács vgye tken 1842 febr. 21. 22. és 23kán. ideig. töm. gond. Gyurinovits Mátus, perügy. Sebök József. — Steiniger Katalin hitel. Szabadka vsa tszéken 1842 apr. 12kén. töm. gond. Farkas József, perügy. Radnits János. — Domaiik Adám hitel. Krassó vgye vgye tken 1842 febr. 28án. ideig. töm. gond. Vimmer László, perügy. Fejér József. — Troll Franciska hitel. Pest vgye tszéken 1842 febr. 23kán. tömeggond. Budaörs közgyámtyjai, pergond. Budai Ferencz. — Nistinger Andrá és neje Brundmahr Magdolna hitel. Pozsony vsa tszéken 1842 mart. 31kén. perügy. Schätzl András. — Janokovich Mark. ellen indított esödper megszüntetnek jelenti Veröcse vgye. — Feldebbli Ignác hitel. Heves vgye tszéken 1842 mart. 14kén. perügy. Vurumpek János, ideig. töm. gond. Kurdi József. — Kertész István hitel. Heves vgye tken 1842. mart. 10kén. — Hirschmüller János és neje Jusikka Anna hitel. Pest vsa tszéken 1842 april. 11kén. töm. gond. Hulka Vince, perügy. Orássy Ignác. — Edlspacher Zsigmond hitel. Arad vgye tszéken 1842 april. 11kén. ideig töm. gond. Edlspacher Imre, perügy. Krástyory László. — Mayer Leonard és hitvese Theresia hit. Pozsony vsa tszéken 1842 mart. 3án. perügy. Schätzl András. — Néhai Szlovacsek János és özvegye Theresia hitel N. Szombat vsa tken 1842 apr. 7kén. tömeggond. Luzsitzky János, perügy. Ordódy László. — Illits Lázár hitel. Krassó vgye tszéken 1842 april. 5kén. tömeggond. Milankovits Gergely, perügy. Moys Antal. —

2) ÁRVERÉSI HIRDETÉS. F. e. april. 7én délelőtti 9 órakor Mezőhegyesen az 1842d. katonai évben, agyon-

szurt vagy elhullott lovakról, 's levágott vagy dögölt ökrökrül nyerendő bőrökre árverés fog tartatni, mellyre minden venni szándékozó hivatalos. A' bőrök átvétele minden hónapban törtendő, pár nappal az elmúlt hó után. Minden szerződésre lépő tartozik magát alávetni a' Magyarországon divatozó föltételeknek. Bánatpénzül árverés előtt minden bőrre általánosán 15 p. f. fizetendő, utána pedig ováspénzül minden egyes bőrtől 10 p. f. készpénzben. Ez árverésre írásbani ajánlatok is elfogadtnak; de csupán azon esetben: a) Ha az illy ajánlatok az árverés bezárta előtt érkeznek és ellátványt bántatpénzzel, vagy annak letételéről bizonyítvánnyal; 1) Ha az illető ajánló világosan kijelenti, hogy az árverési föltételektől eltérni semmi tekintetben nem szándékozik, sőt inkább úgy lekötelezi magát írásbani ajánlatával, mintha az árverési föltételek fölolvastásán jelen lett 's a' jegyzőkönyvet aláírta volna; c) Ha egyszerűsmind kötelezi magát ajánlatában, hogy azon esetre, ha legtöbbet ígérő maradna, erről hivatalos tudósítás után, a' bánatpénzt azonnal ováspénzzé egészítendi ki, ha pedig ezt elmulasztaná, egészen úgy aláveti magát a' bírói bánásmódnak, mintha az ováspénzt letette 's az árverési tárgyat tetteg átvette volna, egyszerűsmind az ováspénz lefizetésére törvényesen kényszeríthetvé. Ha az illy írásbani ajánlat meghaladja a' szóval gért legmagosb árt, úgy azt árverés folytatattik a' jelenlevő ajánlattevővel; ha pedig egyenlő az ajánlat, úgy a' szóbeli ajánlaté az elsőség. Olly írásbani ajánlatnak ninesen helye, mellyben a' vállalkozó azt ajánlja, hogy bizonyos pCttel többet ad a' legtöbbet ígérőnél. Az árverés egyéb föltételei a' hely színeén fognak közöltetni. A' magyarországi es. kir. ménesintéztől Mezőhegyesen febr. 1én 1842. Boxberg alezredes.

2) Kollár kádár-épületfa-mész- 's üveg-árverés. Mezőhegyesen f. é. apr. 6án 1842. szokott reggeli 's délutáni órákban, az alább jegyzett faneműknek, mésznek 's üvegnek, 1843 katonai évre kiállítására iránt áresökkenés fog tartatni. A' kiállítandó mennyiség hozzávetőleg következő: 1200 méro faszén. 220 darab tengelyfa, 180d. közönséges kocsirud, 5500 d. kerék talp, 800 d. kerékküllő, 3300 d. rudszárny, 25 d. hengszárny; 640 d. karfa, 30 d. oldalfa, 140 kerékagy, 150 kisaifa, 500 lógórúd, 400 ökörjárom, 400 hosszú, 600 rövid oldalzap, 150 d. d. juha, 300 kurta széna-gereblye nyeléstül, 3500 szénavilla, 400 hosszú, 200 kurta széna-villa-nyel, 100 d. hásza gabonalapát, 340 tölgya istállólapát, 200 d. ökörstornyél.

Csöd postahivatalra.

2) A' nm. m. kir. httan. kegyes rendeletéből az ujon felállított Szekes-Fejérvár és Sár Bogárd között fekvő, Sárkereszturi es. kir. Posta állomás betöltése végett ezennel csöd hirdettefik, mellynek határnapja a' f. e. febr. 24re határozatott. — A' folyamodni kívánóknak utmutatásul a' követk. adatnak tudtokra: 1) Ezen postaállomás és illetőleg a' postamesteri hivatal csak a' kinevezendőnek személyére, 's tehát örökség vagy eladhatási jog nélkül fog adatni. 2) A' hnevezendő postamester köteles leend a' szolgálatot vagy maga személyesen, vagy pedig egy a' szükséges képességgel bíró, a' postaigazgatóság jóváhagyásával felfogadott, 's ezután megpróbált és felesketett helyettes által a' fenálló legfensőbb szabályok szerinti pontosan és hven teljesíteni.

300 hat- és 300 tíz akóra abrones, 6 kis teknő, 6 d. fenyőkuteső (2^ohosszu 10-11" vastag), 300 egy-, 1000 hat, és 500 tíz akós hordódonga, 300 egy-, 300 hat- 300 tíz- akós hordófenék, 6 bakkosár, 60 kocsikas; 12 kátrány-esobány, 320 vendégoldal, 10,000 nyírfaseprű, 1 fatörzsök, 600 petrenczerud, 50 szonritó rud, 70 bálványserpenyű, 350 malomfog, 80 sompereszlen, 90 kemenczelapát, 120 szénvonó, 120 puha lapátynél, 100 eketalpdeszka, 500 kormánydeszka, 140 puhadeszka, 60 hársdeszka, 40 tölgyseszka, 20 vörösfenyűdeszka, és 400 gerendely, 50 kis vízkanta, 40 kemény szénvonónyel, 400 ekeszaru, 200 tüskeborona, 250 d. fa vashoronához, 530 hoglyarud, 25 vizesobány, 15 d. jármosszán, 10 szánléc, 80 ezer puhazsindely, (10" hosszú és 3" széles) 150 d. gny-hófa; 5 d. 10 akós olaj- és 10 d. 6 akós vízfordó; 40 első és 40 hátulsó vasalatlan nagy kocsikerék; 1 d. patkóverő tuskó kemény fából, 16 d. hajtótalp; 5 kéve kádárnád; 2 d. olajverő tuskó (2^ohosszu és 12" átmérőjű); 2d. szálfa szoritó éknok (2^ohosszu 8" átmérőjű); 5 d. ékfa (2^ohosszu 9" átmérőjű); 4 d. ékfa (2^ohosszu 8" átmérőjű); 4 d. támaszfa (2^ohosszu 8" átmérőjű); 2 darab súlyokfa (2^ohosszu, 10" átmérőjű) 4 darab búkszálfa (2^ohosszu 10 1/2" átmérőjű); 40 d. 10/11 hüvelyknyi 4 öles, 30 darab 9/11" 6 öles, 40 darab 9/11" 6 öles kemény épületfa; 60 darab tölgysz; 120 darab búkfa 3/4 hüvelyknyi 16 lányi hosszú faragott ablakfa; 30 darab 3" vastag, 10" széles 3^ohosszu tölgysfa; 12 darab. 4° és 4° hossza 13" átmérőjű négyszögű kutoszlop; 14 d. 6° hosszú kutrovatek (belső szélesség 20", mélység 14") 500 köböl bánági oltatlan mész 1000 d., 2^ohosszu puha faragott lécz 80 sehol üvegábla. E' tárgyak kézhez szolgáltatása legfőlebb oct. végeig 1842. törtendő. A' szerződést kötendők, az átveendő szállítványi tárgyak iránt, minden Magyarországon divatozó föltételek alá vetik magukat. Bánatpénzül árverés előtt 40 pengő forint fog letéetni, utána pedig 10 procentnyi ováspénz az átveendő szállítvány-czikkért, mind készpénzben. Szerződésre írásbani ajánlatok is elfogadtnak; de csak következő föltételek aladt: a) Ha az illy ajánlatok az árverés bezárta előtt érkeznek, ellátva a' bánatpénz letételéről bizonyítvánnyal; b) Ha az ajánló világosan kimondja iratában, hogy az árverési és szerződési föltételek ellen semmi kifogása ninesen, sőt úgy kötelezi magát azok szigorú megtartására, mintha fölolvastatásukat hallotta 's a' jegyzőkönyvet aláírta volna; c) Ha egyszerűsmind ajánlatában kötelezi magát, hogy azon esetre, ha megnyerné a' szállítást, ennek tudta után azonnal ováspénzzé egészítendi ki a' letett bánatpénzt, ha pedig ezt tenni elmulasztaná, a-

3) A' szolgálat ellátására a) egy tökéletesen alkalmas, tűz és rablás ellen a' lehetőségig biztosított szállást vagy házat szerezni. b) legalább hat erős és a' postaszolgálatra alkalmas lovat, a' megkivántató postakocsisokat, — úgy nem különben a' szükséges nyergeket, hámoikat és egyéb istállói szereket; továbbá c) egy rugókon nyugvó fedett és egy fedetlen kocsi és a' levélpósták szállítására két szekerkét; végre d) két börtáskát sürgönyök vitelére mindenkör jó karban tartani. 4) Köteles továbbá a' lovaknak, kocsiknak és egyéb szereknek ezen számát kármentesítésre igény nélkül, megszaportítani, mihelyt ezt a' szolgálatnak kellő pontossággal teljesítése kívánna.

láveti magát minden jogszerű bánásmódnak úgy mintha valóban lefizette volna az ovási pénzt, e' szerint annak kiegészítésére is kényszeríthetni fog minden törvényes módon. Ha az illy írásbani ajánlat meghaladja a' szóval kínáló követelését esekélyebbséggel, úgy az áresökkenés folytatattik a' jelenlevő ajánlattevővel; ha pedig egyenlő az ajánlat, úgy a' szóbeli ajánlaté lesz az elsőség. Olly írásbani ajánlatnak ninesen helye, mellyben a' vállalkozó azt ajánlja, hogy bizonyos pCttel olcsóbban vállalja el a' szállítást, mint a' legkevesebbet kívánási szóval ígérő. A' többi szerződési föltételek 's a' szállítandó tárgyak példányait az árverési napon mindenki láthatni fogja. A' es. kir. magyarországi katonai ménes-intéztől, Mezőhegyesen febr. 1én 1842. Boxberg alezredes. 3)

2) HIRDETMÉNY. F. évi april 7kén délelőtti 9 órakor Mezőhegyesen 1843ra megkivántató 955 erdei ölbűk hasábfára áresökkenés fog tartatni. E' kemény fának jól kiszáradtnak kell lenni, 's a' szállításnak 1842. oct. végeig kell véghez menni. A' Máros innesső partján Pécskán. Ez áresökkenésre azerdőtulajdonosok 's egyéb vállalkozók azon megjegyzéssel hivatalosak, hogy árverés előtt 40 p. f. bánatpénzt, 's a' szállítás megnyerése után 10 p. Ctnyi ováspénzt tartoznak lefizetni készpénzben. Minden szerződésre lépő tartozik magát alávetni a' Magyarországon divatozó föltételeknek. Ez árverésre írásban is elfogadtnak ajánlatok, de csupán azon esetben: a) Ha az illy ajánlatok az árverés bezárta előtt érkeznek, 's ellátványt vagy bánatpénzzel, vagy annak letételéről bizonyítvánnyal. b) Ha az illető ajánló világosan kijelenti, hogy az árverési föltételektől semmi tekintetben eltérni nem szándékozik, sőt inkább úgy lekötelezi magát írásbani ajánlatával, mintha az árverési föltételek fölolvastásán jelen lett, 's a' jegyzőkönyvet aláírta volna. c) Ha egyszerűsmind kötelezi magát ajánlatában, hogy azon esetre, ha legtöbbet ígérő maradna, erről hivatalos tudósítás után a' bánatpénzt azonnal ováspénzzé egészítendi ki, ha pedig ezt tenni elmulasztaná, egészen úgy alá veti magát a' bírói bánásmódnak, mintha az ováspénzt letette, 's az áresökkenési tárgyat tetteg átvette volna, egyszerűsmind az ováspénz lefizetésére törvényesen fogván kényszeríthetni. Ha az illy írásbani ajánlat kedvezőbb a' szóval tett legkedvezőbbnél, úgy az áresökkenés folytatattik a' jelenlevő ajánlattevővel; ha pedig egyenlő az ajánlat, úgy a' szóbeli az elsőség. Olly írásbani ajánlatnak ninesen helye, mellyben a' vállalkozó bizonyos pCttel kedvezőbb árt kínál a' szóbeli legkedvezőbbnél. Az áresökkenés egyéb föltételei helyszínen fognak közöltetni. A' magyarországi es. kir. ménesintéztől Mezőhegyesen, febr. 1 sején 1842. Boxberg alezredes. 3)

3) A' kinevezendő postamesternek jövedelme 200 e. f. e. fizetésben a' bevény, sürgöny és újság expedíciói illetőségekből folyó mellékes hasznokban — 's a' szolgálati u. m. level és török udvari posta és sürgönyök előmozdításáért, vagy magány utazók szállításáért megérdemelt időszerint megallapított lovgalásbérben (Rittgeld) áll. Azok tehát, kik e' szolgálatot elnyerni kívánják, e' részbeni, a' nm. m. kir. Httanáeshoz intézett, folyamodásikat, mellyekben magokat erkölcsi viseletükről, eddigi szolgálataikról vagy életmódjukról, életidejükrol, nyel és egyéb ismereteikről és vagyonuk állapotjáról hiteles bizonyítványokkal mutassák ki, a' főemlített határnapig az alólirt postaigazgatóságnál nyújtsák be. — Kelt Budán jan. 10kén 1842. A' es. kir. főpostai igazgatóságtól. 3)